

Een panoramische foto van een kermisattractie in Dürres, een stadje aan de Adriatische zee in Albanië. Heel raar zulke attractie te zien in een stad vol bunkers. Want Enver Hoxha liet in Albanië tien miljoen bunkers bouwen en in de steden honderden ijzere foto. Albanië was volkomen geïsoleerd. Die carousel vormt een klein eilandje van geluk.

Carl De Keyzer trekt naar vier drakengebied

door Karel VAN KEYMEULEN
Gent

In juni trekt De Keyzer naar Moskou voor de presidentsverkiezingen. Een andere trip voert hem naar Thailand, voor de vijftigste verjaardag van de koning. Opdrachten tussendoor, noemt de internationaal bekende en gelauwerde Magnumfotograaf Carl De Keyzer ze. Een nieuw groot project wordt een reportage, samen met Magnumkollega Patrick Zachmann, over de streek van de vier draken. Hong Kong, dat in 1997 terug naar China gaat, Taiwan, Macao en de grote draak China. Vooral de industriële gordel wil hij bezoeken. „Maar mijn belangrijkste project wordt mijn huis verbouwen en inrichten. Een huis dat ik een jaar geleden kocht. Ja, ik veranker me een beetje in Gent, ik woon hier al 18 jaar, ik ga niet meer veranderen.”

Fotograaf Carl De Keyzer beschouwt zich als een Gentenaar. Hij is afkomstig van Kortrijk, kwam in Gent aan de Academie studeren en begon er zijn carrière. „Ik ben een Gentenaar geworden”, zegt hij. Het Museum van Hedendaagse kunst stelt East of Eden en The Images of Power tentoon. East of Eden vertelt een verhaal over de grijze zone, landen zoals Polen, Roemenië, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Bulgarije, Oost-Duitsland, Albanië, een beeld van het alledaagse leven in Oost-Europese hoofd- en provinciesteden. Hoe is het leven in dat niemandsland, zes jaar nadat de communistische regimes er

werden opgeheven? Het prachtige boek East of Eden is goeddeels Gents werk. Voor de vormgeving zorgde Filip Tack van Leopold & Zonen. Artescriptum deed de redactie en vertalingen. Kunstuitgeverij Ludion publiceert.

Carl De Keyzer: „Het is de eerste keer dat het een Belgische uitgever is. De andere drie boeken (India, Homo Sovieticus en God, inc.) zijn door een Amsterdamse uitgever gepubliceerd.

Voor mij is Ludion beter. Vlakbij de deur en met een goede distributie. Het werd het mooiste gedrukte boek van mijn werk tot nog toe. Filip Tack, een goede vriend, deed de vormgeving van al mijn boeken. Die bleef ik trouw. Mijn vriendin, Ine Pisters, werkt bij Ludion. Zij deed de productie en koos de teksten. Inderdaad, het was een Gentse equipe en het verliep nog nooit zo vlot.”

De foto's in het museum zijn opmerkelijk gaaf afgedrukt. 901 b6d 191 017 18

„Die zijn in Parijs gemaakt. En de grote kleurenfoto's (Images of Power) in Antwerpen. In Parijs, omdat ik België niemand ken die zulke grote afdrucken maakt met dergelijke kwaliteit. In dat bedrijf Picto gaan veel Magnumfotografen, ze werken ook voor Cartier-Bresson en Salgado. Ik maakte vroeger zelf mijn afdrucken, het is de eerste tentoonstelling die ik niet zelf heb geprint. Bij Magnum was ik de enige die het nog zelf deed. Ik ben een van de weinigen die nog een donkere kamer heeft. De meesten wonen in Londen, New York of Parijs. Ik in Gent. Het is hier iets goedkoper.”

Is in Gent wonen geen handicap? „Als de Hoge Snelheidslijnverbinding Rijsel-Gent er komt is het ideaal.

Je kunt het moeilijk weten, maar die foto is gemaakt in een verlaten filmstudio in Babelsberg, Oost-Duitsland. Het zijn decors. De met zijn GSM telefonerende man kwam daar toevallig staan. Vandaar dat bevreemdende effect.

Berlijn, Babelsberg

Boek East of Eden is goeddeels Gents product

Magnum zit in Londen en Parijs. Ik moet ook veel naar Amsterdam. Gent zit tussen die drie steden in. Ik verlies soms minder tijd dan mensen die in Parijs wonen. Mijn thuisbasis is vooral Parijs. Daar zitten ook al mijn negatieven en foto's.”

Voor het maken van het boek reisde De Keyzer ongeveer acht maanden door Oost-Europa. „In diverse etappes, gedurende twee jaar. Ik ben vijf keer op en neer geweest. Niet meer in een stuk zoals in de Verenigde Staten voor mijn boek God, inc.”

U selecteerde enkele tientallen foto's, maar maakte duizenden foto's?

„In elk van mijn boeken staan ongeveer evenveel foto's. In India had ik 3000 foto's gemaakt, in Rusland 6.000, voor God, inc. 10.000 en nu zes- tot zevenduizend. Dat gaat altijd zo. Aan de muren hangen slechts 32 foto's. Bewust zo. Je moet het publiek niet overdonderen. Nu staan ze sneller stil bij een beeld. En het boek met iets meer foto's in is er ook nog. Het product is het boek, dat vind ik heel

belangrijk. Het boek vertelt nog meer een verhaal.”

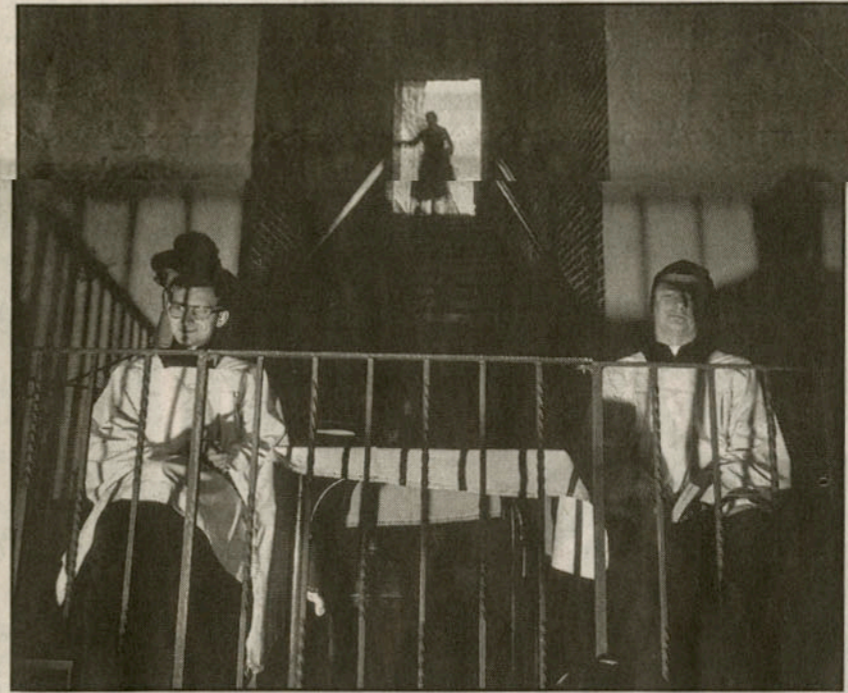
Je trok door een grijze zone, beladen met tradities en dromen. Maar je conclusie is nogal somber.

„De hoop is weggedroomd. Een klein aantal mensen is heel snel rijk geworden. Het is wel heel oppervlakkige rijkdom. Voor de meesten ging het anders. Die cultuur is wel om zeep. Ze zijn alleen geïnteresseerd in Amerikaanse films, porno en de supermarkt. Ik sprak met veel kunstenaars. „Het heeft geen zin meer iets op de markt te brengen”, zeggen ze. Tijdens mijn reis door de vroegere Sovjet-Unie zag ik mensen in de metro Tolstoi lezen, de hele familie ging naar het Bolsjojtheater. Maar het evenwicht is zoek. De reeks is vrij pessimistisch, ze legt een fase vast, van dingen die verdwijnen en nieuwe tendenzen. Sommige van die landen zoals Albanië of Roemenië hadden al een zware achterstand. Andere, zoals Tsjechië en Hongarije, worden snel Europese staten. Ik zie verandering.”

De grote kleurenfoto's, de Images of Power, zijn bijna schilderijen geworden?

„Ja. Van elk evenement hou ik een of twee foto's over en die blaas ik op. Daarmee ga ik terug naar die oude traditie van geschiedschrijving, zoals op fresco's of grote schilderijen. Je hebt ook de verheerlijking van die evenementen, maar op een moderne manier. Het vergt wat verbeelding. Het plakkaatje vertelt waarover het gaat. Het is een samenhang tussen titel en beeld. Het zijn beelden die minder voor zichzelf spreken. Ze doen je nadenken over die gebeurtenissen.”

Tot 12 mei, museum van Hedendaagse Kunst, Citadelpark. Telefoon 09-221 17 03, fax 09-221 71 09.

Paasmaandag, Krakau, Polen. Op Paasmaandag wordt het lichaam van Christus gekust. Dat was jaren geleden in Vlaanderen ook een traditie. In Polen is dit een grote gebeurtenis. Je zou kunnen zeggen dat de religieuze revival in Polen teruggaat op een geloofsbeleving zoals in Vlaanderen van begin deze eeuw. Kerken waar dagelijks tien missen worden opgedragen zijn geen zeldzaamheid. Op de foto bewaken twee jonge priesters in een donkere kapel onder een kerf het lichaam van Christus.

Coca Cola in Kecskemet, Hongarije.

Dit is een lokaal marktje in Klodz, Polen. Vele mensen scharrelen vanalles bij elkaar en proberen eens per week iets te verkopen. Deze man heeft redelijk veel om te verkopen. Vaak hebben ze maar een paar schoenen of een lijst of zoiets. Die twee vrouwen waren op kooptocht.